

# බිත්තර වී නිෂ්පාදන වැඩ සටහන

නිර්දේශිත වී ප්‍රභේදයන්හි බිත්තර වී වල ප්‍රවේණික පිරිසිදු බව සහ සෞඛ්‍ය ගුණාත්මක තත්ත්වයන් ඵලදායීතාව ආරක්ෂා වන පරිදි ගොවීන් අතට පත් කිරීම වැදගත්ය. මේ සඳහා නිෂ්පාදනය කිරීමේ විශේෂ වැඩ පිළිවෙලක් ක්ෂණිකව දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ක්‍රියාත්මක කරගෙන යනු ලැබේ.

## අභිජනන බීජ

මෙහි පළමු අදියර වන්නේ අභිජනන බීජ නිෂ්පාදනයයි. අභිජනන බීජ නිපදවන්නේ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානවල නිලධාරීන්ගේ විශේෂ අධීක්ෂණය යටතේය. මෙසේ නිපදවනු ලබන්නේ ඉතා සුළු වී ප්‍රමාණයකි.

තව වී ප්‍රභේදයක් නිපදවීමේදී දෙමුහුම් කිරීම සිදු කරනු ලබන්නේ එක් වරක් පමණකි. අභිජනන බීජ නිෂ්පාදනය කරන සෑම අවස්ථාවකදීම සිදු වන්නේ ප්‍රභේදයේ ලක්ෂණ හොඳින්ම පෙන්වනු ලබන තෝරා ගත් වී කරල් කීපයකින් විශේෂ පිළිවෙත් අනුගමනය කර බීජ නිපදවනු ලැබීමයි.

## අත්තිවාරම් බීජ

මෙම අභිජනන බීජ ක්ෂණිකව දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොවිපලවල් වල වගා කර තව පරම්පරාවක් ඉදිරියට ගෙන යයි. මෙම දෙවන පරපුරේ බීජ අත්තිවාරම් බීජ නම් වේ.

## ලියාපදිංචි බීජ

බීජ නිෂ්පාදන වැඩ සටහනෙහි ඊළඟ අදියරයට අයත් වන්නේ ලියාපදිංචි බීජ නිෂ්පාදනයයි. අත්තිවාරම් බීජ වගා කර නිපදවනු ලබන ලියාපදිංචි බීජ නිෂ්පාදනය සිදුවන්නේ ද කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොවිපල වල් තුලමය. ලියාපදිංචි බීජ සමාන්‍ය ගොවීන් සඳහා නිකුත් කරනු නොලැබේ. එය යොදා ගනු ලබන්නේ බිත්තර වී නිෂ්පාදනය සඳහා පමණකි.

## සහතික බීජ

ලියාපදිංචි බීජ වගාකර ලබා සහතික බීජ පළමු පරම්පරාවේ බීජයි. කාණ්ඩයට අයත් බීජ නිපදවීම, රජයේ ගොවිපල වල සහ විවිධ ප්‍රදේශ වලින් තෝරා ගනු ලබන කොත්තාන් ගොවීන් විසින් සිදු කරනු ලැබේ.

බීජ නිෂ්පාදන වැඩ සටහනට අඩංගු වන ලියාපදිංචි බීජ දක්වා වූ ඉහළ පරම්පරාවලට අයත් බීජ (මූලික බීජ) නිපදවන්නේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පමණකි. නමුත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව පමණක් නොව වෙනත් ආයතන විසින් ද ලියා පදිංචි බීජ වගා කර සහතික බීජ නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. එනම් පෞද්ගලික සමාගම්, වෙනත් දෙපාර්තමේන්තු, ගොවි සංවිධාන, සමූපකාර සමිති සහ තෝරාගත් ගොවීන් ආදී වශයෙනි.

මේ අන්දමට, ඉතා සුළු අභිජනන බීජ ප්‍රමාණයකින් ආරම්භ වන මෙම වැඩ පිළිවෙල, පළමු පරම්පරාවේ සහතික බීජ නිපදවීම තෙක් පරම්පරා කිහිපයක් තුල දී ක්‍රමයෙන් විශාල කරනු ලැබේ. බීජ ප්‍රමාණයන් දක්වා වැඩි කරනු ලැබේ. අවසානයේ දී ගොවීන්ට වගා කිරීම සඳහා ලබා දෙනුයේ සහතික බීජ අවස්ථාවේදීය. මෙම ක්‍රියාදාමය බීජ ගුණනය කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලයි. මෙය සෑම කන්නයක් පාසා අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාවලියකි.

## බීජ සහතික කිරීම

ඉහත විස්තර කරන ලද බීජ නිෂ්පාදනය හා ගුණනය කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලෙහි දී එක් එක් පරම්පරාවල නිපදවන බීජ වල, ප්‍රවේණිය පිරිසිදු බව සහ වෙනත් වැදගත් ගුණාංග පිළිබඳ සහතික වෙමින් ගුණාත්මයෙන් උසස් බීජ ගොවීන් හට ලබා දීම සඳහා විශේෂ වැඩ පිළිවෙලක් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ බීජ සහතික කිරීමේ සේවය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. මේ සඳහා, ගන්නොරුවේ පිහිටි බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ මූලස්ථානය මගින් අධීක්ෂණය වන, ප්‍රාදේශීය කාර්යාල ගණනාවක් දිවයිනේ බීජ නිෂ්පාදනය බහුලව සිදු කරනු ලබන ප්‍රදේශවල පිහිටුවා ඇත.

බීජ සහතික කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලෙහිදී මූලිකතිය දෙන්නේ කේෂ්ත්‍ර පරීක්ෂණ සහ බීජ පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහාය. එනම්, පළමුව බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ කේෂ්ත්‍ර පරීක්ෂකවරුන් විසින් සහතික කිරීම සියළුම වගාවන්හි ප්‍රවේණික පිරිසිදු බව ඇතුළු සඳහා ලියාපදිංචි කරන අනිකුත් ගුණාත්මක තත්ව කේෂ්ත්‍ර පරීක්ෂණ මගින් තහවුරු කරනු ලැබේ. යම් ප්‍රභේදයක ප්‍රවේණිය පිරිසිදු බව පරීක්ෂා කල හැක්කේ කේෂ්ත්‍ර පරීක්ෂණ මගින් පමණකි.

ඉන්පසු මෙම වගාවන්ගේ අස්වනු නෙලා, වියළා පිරිසිදු කරගත් බීජ තොග නියෝජනය වන පරිදි බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ නිලධාරීන් විසින් නියැදි (සාම්පල්) ලබා ගනී. මෙම බීජ නියැදි පේරාදෙණියේ සහ මහඉලප්පල්ලමේ පිහිටි බීජ පරීක්ෂණාගාර වල දී පැලවීම, තෙතමනය, හා පිරිසිදු බව යන ප්‍රධාන කරුණු යටතේ පරීක්ෂා කර බීජ පරීක්ෂණ වාර්තාවක් නිකුත් කෙරේ. මෙහිදී, බීජ සාම්පලයේ සුවද සහ පෙනුම පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. කේෂ්ත්‍රයේ සහ බීජ පරීක්ෂණාගාරයේ දී නිබිය යුතු අවම ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලවන බීජ තොග සඳහා පමණක්, ඉන්පසුව, බීජ සහතික සේවයේ ලේබල් යොදා, සෑම බීජ මල්ලක්ම මුද්‍රා තබනු ලැබේ. බීජ සහතික කිරීමේ මෙම වැඩ පිළිවෙල මගින් බලාපොරොත්තු වන්නේ මේ අන්දමට ගුණාත්මය සහතික කරන ලද උසස් තත්ත්වයේ බීජ මල්ලක් ගොවීන් හට ලබා දීමයි.

**බිත්තර වී සඳහා වූ බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ පර්යේෂණාගාර ප්‍රමිතීන්**

	ලියාපදිංචි හා අත්තිවාරම් බීජ	සහතික බීජ
1. පැළවීම(අවම)	85%	85%
2. පිරිසිදු බීජ ප්‍රමාණය (අවම)	99%	98%
3. තෙතමනය (උපරිම)	13%	13%
4. ග්‍රෑ.500 කියැදියක නිබිය හැකි හානිදායී වල්පැළෑටි බීජ සංඛ්‍යාව(උපරිම)	05	05
5. ග්‍රෑ.500 නියැදියක නිබිය හැකි කෘමි හා යාන්ත්‍රික හානි වලට ගොදුරුවූ බීජ සංඛ්‍යාව (උපරිම)	200	200
6. ග්‍රෑ.500 නියැදියක නිබිය හැකි වෙනත් වී ප්‍රභේද වලට අයත් බීජ සංඛ්‍යාව (උපරිම)	75	100

සහතික කරන ලද බීජ තොග වල බීජ පංතිය පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි වන සේ විවිධ වර්ණ වල ලේබල් භාවිතා වේ.

බීජ පන්තිය	ලේබලයේ පැහැය
අභිෂතන බීජ	සුදු (රෝස පැහැ ඉරි 2ක් සහිත)
අත්තිවාරම් බීජ	සුදු
ලියාපදිංචි බීජ	ලා කොළ
සහතික බීජ	ලා නිල්

සහතික කිරීමේදී යොදනු ලබන මෙම ලේඛලවල පහත විස්තර ඇතුළත් වේ.

- බීජ පත්තිය
- මුද්‍රා තැබූ දිනය
- බෝගය
- ප්‍රභේදය
- තොග අංකය
- නිෂ්පාදිත කන්නය
- අවම පැලවීමේ ශක්තිය
- අඩංගු බීජ ප්‍රමාණය

බීජ සහතික කිරීමේ සේවය මගින් සහතික කරනුයේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිර්දේශිත වී ප්‍රභේද පමණකි.